

Paŝo unua

~~~~~

Ekzerco 3a

=> Enskribu la taŭgajn finaĵojn. Uzu -iĝ-, -ig-, aŭ simplan verban finaĵon.

1. La fortegulo <teruras> la vilaĝanojn. La vilaĝanoj tiel <teruriĝis>, ke ili forkuris.
2. La kantisto <finas> la koncerton frue. La koncerto <finiĝas> frue.
3. La patrino <enlitigas> siajn gefilojn. La patrino <enlitiĝas> mem pli malfrue.
4. La kurso <komenciĝas> je la oka horo. La profesoro <komencas> la lecionon je la oka.
5. Se vi laboras, la tempo pli rapide <pasas>. Per laboro ni povas <pasigi> la tempon.
6. Finfine la bruoj <ĉesas>. La direktoro <ĉesigas> la bruon.
7. La pilko <ruliĝas> al la knabo. La knabo <rulas> la pilkon. La patro <ruligas> la pilkon per la knabo.
8. Kia <enua> ?? vespero! Mi <enuigas> la vesperon!
9. Nenio <interesas> vin! Mi <interesiĝas> pri la vetero.
10. La kuracisto malpermesis al mi <fumi> cigaredojn. La malseka ligno <fum(iĝ)as>.
11. La ĉevalo <ekmovas> la ĉaron. La ĉaro <ekmoviĝas>.

Paŝo dua

~~~~~

Ekzerco 2a

=> Enskribu la akuzativan finaĵon kie ĝi estas necesa. La frazo havu sencon!

1. Anna-Klara malfermis <psalmlibron>.
2. <Ŝi> ekkantis per <laŭta> <voĉo> <spalmon>.
3. La <unuan> <klason> vizitadis Anna-Klara.
4. <Psalmlibron> havis ankaŭ <Gustavo>.
5. Posedis <psalmlibron> Gustavo kaj Anna.
6. Ĉio pri la <afero> klarigos la <instruiston>.
7. <Multajn> <aferojn> <la knabino> sciis, kaj <multajn> ne sciis.
8. Pri la <problemo> ekzistas <diversaj> <solvoj>, <kiujn> oni devas pripensi.
9. <Aferojn> <interesajn> kaj <strangajn> oni trovas, se oni legas <tiun> <libron>.
10. Komprenas la <problemon> nek <li> nek <mi>.

Paŝo tria

~~~~~

Ekzerco 2a

=> Jen estas kelkaj respondoj. Skribu la demandojn, kun KI-vortoj komence.

1. <Kiel li marŝas?> Per marŝbastono.
2. <Kiel ĝi komenciĝis?> Ĝi komenciĝis senaverte.
3. <Kie vi vivas?> Apud la Norda Maro.
4. <Kiu li estas?> La patro de la ŝipestro.
5. <Kiel nomiĝas la ŝipo?> Ora Brilo.
6. <Kiam la Ora Brilo foriris?> La Ora Brilo foriris antaŭ venis la averto.
7. <Kiu estis kun li en la ŝipeto?> Liaj du pli junaj fratoj kaj du kuzoj.
8. <Kie li staras?> Sur la ferdeko.
9. <Kia estas tiu ŝipeto?> Malgranda, fiŝkaptada ŝipeto.
10. <Kian geston faras la ŝipestro?> Ĝi estis senkonscia gesto de rezignacio.

Ekzerco 3a

=> En la sekvaj propozicioj aldonu, kie necese, la akuzativaj finaĵon:

1. Mi staris sur la bordo kaj jetis ŝtonon en la maro<n>.
2. Pro la ventego ondoj ĵetiĝis kontraŭ la bordo<n>.
3. De la haveno oni paŝas sur la ŝipo<n>.
4. Metu ruĝan zonon ĉirkaŭ via<n> korpo<n>.
5. Li metis la ŝnuron sub roko<n>, por ke li sciu trovi ĝin poste.
6. La knabo rapidis trans la muro<n> por atingi la domon.
7. Vi atingos Skotlandon la 22a<n> de novembro.
8. Ĵaŭdo<n> la ŝipo ekvojaĝos norde<n>.
9. Li paŝis tie<n> kaj ree<n> sur la ferdeko.
10. En la mondo<n> venis nova sento.

Ekzerco 4a

=> Kunmetu la frazon laŭ la ekzemplo:

- Raketo estas aparato. Oni uzas ĝin por savi ŝipanojn.
- Raketo estas aparato, <kiun> oni uzas por savi ŝipanojn.

1. Mevo estas birdo, <kiu> loĝas sur la marbordo.
2. La radio avertis la ŝipojn, <kiuj> estis ekster la haveno.
3. La ŝipanoj klopodis sin savi, <kiuj> konsciis pri la danĝero.
4. La raketon pretigis apudstarantoj, <kiuj> tamen havis neniun esperon.
5. La helpantoj, <kiujn> oni estis alvokinta, eklaboris.
6. La fiŝkaptistoj, <kiuj> bone konas la maron, sentas kiam okazos dangeron.

Ekzerco 5a

=> Kompletigu la sekvajn propoziciojn. KIU aŭ TIU? KIO aŭ TIO?

1. Ĉu vi konas <tiun> elegantan sinjoron, <kiu> staras ĉe la pordo.
2. Mi scias pri li nur <tio>, ke li estas librovendisto, kaj havas tre belan filinon, <kiu> studas en nia universitato.
3. Mi ne konas <tiujn>, kiuj venas renkonte al li.
4. <Kiu> transdonis al vi ĉi <tiun> leteron?
5. Li ĉiam kaj ĉion forgesas, <tio> multe min ĉagrenas.

Paŝo kvara

~~~~~

Ekzerco 2a

=> La artikolo LA estas preciziga. Ekzemple:

- Donu al mi libron = Donu al mi iun ajn libron.
- Donu al mi la libron = donu al mi tiun difinitan libron, pri kiu ni ambaŭ scias.

(En tiaj kontekstoj, oni povus anstataŭigi "la" per "tiu", ne ŝanĝante la senson.)

=> Kie la senco tion postulas, enmetu LA en la subajn propoziciojn:

1. Mi volas iri al Gdzin. Donu al mi <> bileton.
2. Mi ne povas iri al la koncerto, ĉar mi perdis <la> bileton.
3. Li venis al <la> vilaĝo, kies <> nomon vi ne sciis.
4. <La> vilaĝo, en kiu li loĝis, estis kvieta kaj trankvila.
5. <La> monon, kiun la kasisto ŝuldis al ni, li ne volis transdoni.
6. Li tre bedaŭris, ke li ne povas helpi <> malfeliĉulon.
7. Amikojn li ne havis, ĉar nur malofte li forlasis <la> domon.

8. Donu al mi kapnajleton, por ke mi afiksu <la> afiŝon.
9. <La> filino alporolis <la> patron, kiu staris en la stacidomo.
10. Laŭ <la> menuo, estis haveblaj fiŝo kaj viando.

Ekzerco 3a

=> LA influas la signifon de la vorto tuj sekvanta, kiu iĝas ekskluziva aŭ specifa:

- Ili kaŝis trezoron en la insulo / Ili kaŝis la trezoron en insulo.
- UEA estis fundita en 1908 / La UEA de Hektor Hodler estis tute alia ol la nuna.

=> Kie la senco tion postulas, enmetu LA en la subajn propoziciojn:

7. <La> suno brilis, <la> ĉielo estis blua.
8. Mi loĝas en <la> ĉefurbo de mia lando.
9. Ĝi kuŝis sur <la> fundo de la kesto.
10. Montru al mi <la> enhavon de via poŝo.
11. Pri li mi konis nur <la> nomon kaj <la> adreson.
12. Tio egalas preskaŭ al <la> longeco (longo?) de <la> ekvatoro.

Ekzerco 5a

=> La artikolo LA estas foje uzata anstataŭ poseda adjektivo. Elektu:

- Li rompis al si sian kapon.
- Li rompis al si la kapon.

1. Li formetis <sian> / la jakon. ??
2. Mi lavas <miajn> / la dentojn. ??
3. Ŝi fermis <siajn> / la okulojn. ??
4. Li levis <sian> / la ĉapelon. ??

Paŝo kvina

Ekzerco 3a

=> Elektu la ĝustajn participojn:

1. Ĝis morgaŭ la rakonto estu legita / legata / <legota> / legonta.
2. Fininte / Finita / <Finite> / Finante, - diris la instruisto kaj eliris.
3. La infano deziris vidi la <subirantan> / subiratan / <subirontan> / subirintan sunon.
4. La falante / <falinta> / falinte horloĝo haltis.
5. Mi salutas vin <dezirante> / deziranta / dezirinte / deziranta al vi multajn sukecojn.
6. Kiam la laboro estos fininta / finonta / finata / <finita> mi telefonos al vi.
7. Esperate / Esperata / <Esperante> / Esperinte, ke vi baldaŭ respondos, salutas vin elkore: Marta.

Ekzerco 4a

=> Substantivaj participoj reprezentas personon:

- DemantANTO estas persono, kiu demandAS.
- DemantINTO estas persono, kiu demandIS.
- DemantONTA estas persono, kiu demandOS.
- DemantATO estas persono, kiun oni demandAS.
- DemantITO estas persono, kiun oni demandIS.
- DemantOTO estas persono, kiun oni demandOS.

=> Ili akceptas la sufikson -IN- kiam temas pri ina persono:
La virino, kiun mi amas, estas bela = Mia amatino estas bela.

=> Laŭ la supra ekzemplo reskribu la sekvaj propozicioj, uzante kie necese substantivajn participojn:

1. La policianoj kaptis la personojn, kiu ŝtelas [en la momento de la kapto]
= La policianoj kaptis la <ŝtelantojn>.
2. La policianoj kaptis la personojn, kiu ŝtelis [pli frue ŝtelis]
= La policianoj kaptis la <ŝtelintojn>.
3. La policianoj kaptis la personojn, kiu ŝtelos [intencis iam poste ŝteli]
= La policianoj kaptis la <ŝtelontojn>.
4. Oni pendumis la personon, kiu murdis
= Oni pendumis la <murdinton>.
5. La personoj, kiuj intencis soleni, rapidis al la preĝejo
= La <solenontoj> rapidis al la preĝejo.
6. Multaj personoj, kiuj tiumomente ĉeestis, kuraĝigis la personojn, kiuj tiumomente luktis
= Multaj <ĉeestantoj> kuraĝigis la <luktantojn>.
7. Multaj personoj, kiuj tiumomente ĉeestis, aplaŭdis la personojn, kiuj jam finis sian luktadon
= Multaj <ĉeestantoj>, aplaŭdis la <luktintojn>.
8. La personoj, kiuj intencis ĉeesti la luktadon, diskutis kun la personoj, kiuj intencis lukti
= La <ĉeestantoj> diskutis kun la <luktontoj>.
9. La personoj, kiuj pli frue ĉeestis la luktadon, diskutis kun la personoj, kiuj jam finis sian luktadon
= La <ĉeestintoj> diskutis kun la <luktintoj>.
10. La personoj, kiuj tiam ĉeestos, aplaŭdos la personon, kiu tiumomente jam finis sian paroladon
= La <ĉeestantoj> aplaŭdos kun la <parolintoj>.
11. Advokato Michaux pridemandis la personon, kiun oni pli frue akuzis
= Advokato Michaux pridemandis la <akuziton>.
12. La persono, kiun oni intencis pendumi, preĝis
= La <pendumoto> preĝis.
13. La persono, kiu oni tiumomente atakis, vigle sin defendis
= La <atakato> vigle sin defendis.
14. La personoj, kiuj nun ĉasas, kaptos tamen la personon, kiun oni pli frue avertis
= La <ĉasantoj> kaptos tamen la <avertiton>.
15. La virinoj, al kiuj oni jam alparolis rigardis kun surprizo la personon, kiun oni (pli frue) sendis
= La <alparolitinoj> rigardis kun surprizo la <senditon>.
16. La personoj, kiujn oni liberigis, ne estas personoj, kiuj fuĝis
= La <liberigitoj> ne estas <fuĝintoj>.

=> Per la supra ekzemploj evidentiĝas la jena regulo: la tempo esprimita per la participa finaĵo (estinta, estanta, estonta tempo) estas tia en rilato al la tempo esprimita per la finaĵo de la ĉefa verbo de la propozicio. Tial povas okazi, ekzemple, ke -onto povas -is: "la ironto dormis" ĉar kvankam la dormado estas pasinta en rilato al la nuna momento, en la momento de la dormado la irado ankoraŭ ne okazis.